

ገድለ-ጻድቃናት ዘኢትዮጵያ ኣክትሚል ወይ?

ገላውዴዎስ ኣርኣያ

Have The Ethiopian Saints Reached a Vanishing Point?

Ghelawdewos Araia

This essay in Amharic attempts to address and critically examine the current situation in Ethiopia and makes an overview analysis of the complex political scenario, but more importantly it is an appeal to fellow Ethiopians, especially to those who are willing to make a sacrifice with determination and play a pivotal role in the positive transformation of their country. The leitmotif or running theme in this essay is ‘unity and commonality of the Ethiopian people’ and what Ethiopian progressive forces could do to make this objective a reality.

ኢትዮጵያ በሰው ልጅ ጥንታዊ ስልጣኔ ማእከላዊና ልዩ ቦታ ለመያዝዋ በተለያዩ ግዝያትና በልዩ ልዩ ጽሑፎች በማያሻማ መንገድ ኣቅርቤዋለሁ። የኢትዮጵያን ሕዝብ ጨዋነትና ሃብታም ባህል፣ ጀግንነትና ባለታሪክነት በተደጋጋሚ በመጥቀስና በመተንተን ብያንስ ብያንስ በተለያዩ መድረኮችና የዜና ኣውታሮች ለሕዝብ ውይይት ኣቅርብያለሁ። የምያሳዝነው ግን የኢትዮጵያ የፖለቲካ ኣየር በጠባብ ኣመለካከትና በጎጥ ስሜቶች ስለተበከለ ዓብይ ጥያቄዎች እንደ ያገር ልዑላዊነት በሚነሱበት ጊዜ ብዙ ኢትዮጵያውያን (የተማርን ነን የሚሉም ጭምር) ከመጤፍም ኣይቆጥሩትም፣ በኣንጻሩ ጥቃቅንና ዝባዝንኬ የቡና ቤት “ፖለቲካ”፣ ግለሰቦችን መዝለፍ፣ ኣንድ ብሔርን ማጥላላትና ማንኳሰስ እንደ ስልትና ሞድ (fashion) በመጠቀም ለኢትዮጵያ ደሕንነት ለሚደረጉ ትግሎች ትልቅ እንቅፋት ሆነዋል። ከዚህ ጨምላቃ የፖለቲካ ክስተት በመነሳት ነው ደግሞ ገድለ-ጻድቃናት ዘኢትዮጵያ ኣክትሚል ወይ ብዩ የምጠይቀው ያለሁት።

መቸም ለወደፊቱ፣ ተጨባጭ ያገራችን ሁኔታ ከፈቀደና የዓለምኣቀፍ የፖለቲካ ሃውም የሚስማማ ከመሰለ፣ እውነተኛ የኢትዮጵያ ልጆች የጎጥ ፖለቲካና ትምክህተኝነትን በመበጠስ ያገራቸውን ተሃድሶና ትንሳኤ እንደምያረጋግጡ እሙን ነው።

ሰሞኑን ብዙ የኢትዮጵያ ምእመናን ጸሙ-ልጓሙ ይፈታላቸዋል፣ በዘልማድ ለብዙ ምእተ-ዓመቶች ስያደርጉት የቆዩ ክርስቶስ ትንሳኤ ሙታን፣ ኣሰሮ ለሰይጣን ኣግኣዞ ለኣዳም ብለውም መንፈሳቸውን ልያሳድሱ ነው። ልክ ክርስቶስ ኣዳምን ነጻ (ኣግእዞ) እንዳወጣው ሁሉ እውነተኛ የኢትዮጵያ ልጆችም ሃገራቸውና ሕብረተሰባቸውን ነጻ ለማውጣት (ከጭቆና፣ ድህነት፣ ቸነፈር፣ ድንቁርና ወዘተ) ታሪካዊ ሓለፊነት ይሸከማሉ። በነገራችን ላይ፣ ክርስቶስ ኣዳምን ነጻ ያወጣው (ያግኣዘው) በደምና በመስዋእትነት እንጂ በትርኪ ምርኪና ኣታላይ የሓሰት

ፕሮፓጋንዳ አይደለም። አሁን ብዙ ኢትዮጵያውያን በቡና ቤት ፖለቲካ ስለተዘፈቁና መሪዎች የሚባሉ ድርጅቶችና ፓርቲዎች ደግሞ በአርአያነት ቀደምት ተግባሮች ማከናወን ስላልቻሉ የኢትዮጵያችን ጉዳይ ገና ነው የምያሰኝ ሆኗል።

ነገሩ ገና ነው ማለት ግን እጃችን አጣምረንና ተኮፍሰን ዝም ብለን እንለፈው ማለታችን አይደለም። በእርግጥ ለሁሉም ጊዜ አለው የሚለውን የአበው አባባል ከሞላ ጎደል እውነትነትና ርቱዕነትን የምያንጸባርቅ ነው። ሆኖም ግን ጊዜም ሆነ ታሪካዊ ሂደቶች በኛ በሰው ልጆች ኃይል ነው ፈርና መልክ የሚይዙት፤ ደነዝ ስልቦች አይደለንምና! ስለሆነም አንዳንዶቻችን በመናግርና በመጻፍ፣ ገሚሶቻችን በቀጥታ ያለውን ስርዓት (ፖለቲካዊና ሕብረተሰባዊ) በመጋፈጥና በመታገል፣ ሌሎቻችን ደግሞ ሁለቱንም የትግል ስልቶች በማጣመር ሕብረተሰባዊ ለውጥ ለማምጣት እንታገላለን። የትግሉ ጎዳና ታድያ፣ ሁላችን እንደምናውቀው፣ ካለፈውም ሰላሳ ዓመታት ተሞክሯችን በቅጡ እንደምንገነዘበው ሁሉ፣ ለሰላሳና የተስተካከለ ሊሆን አይችልም።

የትግሉ ጎዳና መስተካከል/አለመስተካከል ብቻ ሳይሆን በፖለቲካ ውስብስብነት ምክንያት ምንጊዜም ግብን የመምታት ሁኔታና ውጤቶችን በቀላሉ መተንበይ የማይቻልበት ሁኔታ ተፈጥሯል፤ አንጻራዊ በሆነ መልክ ግን ሁኔታዎችን መገንዘብ ስለምንችል ገደለ-ጸድቃናት ዘኢትዮጵያ ሙሉ በሙሉ ካላከተመ በስተቀረ አገራችንን ለማንሳት የሚሳነን ነገር የለም። አገራችንን ለማንሳት ግን ብያንስ ብያንስ የሚከተሉትን መርሆዎች፣ ጽንሰ-ሐሳቦችና መንደርደርያ ነጥቦችን መከተል ይኖርብናል።

- ማንኛውም ኢትዮጵያዊ በጎሳ ፖለቲካና በጠባብ ብሔርተኝነት መነከር የለበትም። ነገር ግን የብሔር ስሜት፣ የጎጥ ፖለቲካ፣ የክልል ክንውኖች እንደ ሓጥያት መቆጠር የለባቸውም። እንድያውም የብሔሮች የራስ ገዝ መስተዳድር፣ ባህላቸውና ቋንቋቸው የሚያዳቡርበት መንገድ የምናበረታታው እንጂ የምንቃወመው ነገር መሆን የለበትም፤ ግን እንዲህ ዓይነቱ የክልል ፖለቲካ ከአገር-አቀፍ ጥቅም ጋር የሚቃረን ደግሞ መሆን የለበትም። ባጭሩ፣ የክልሉ ጥቅም እንደተጠበቀ ሆኖ የኢትዮጵያ አገር-አቀፍ ጥቅም ግን ምንጊዜም ልዑላዊነት እንዲኖረው ማድረግ ያሻል።
- ብሔር-ነክ ዘለፋና እርግማን አለማካሄድ። ለምሳሌ ‘ትግራዎች (ትግራዎች) እንዲህ ናቸው’ ፣ ‘አማራ እንዲህ ናቸው’፣ በተጨማሪ የአንድን ብሔር ተወላጆች በአገር-አቀፍ (ኢትዮጵያውነት) ማንነታቸው እንጂ በብሔር ስማቸው መገለጽ ወይም መጠራት የለባቸውም፤ ለምሳሌ ‘እነዚህ ጉራጌዎች፣ ፣ አደሬዎች፣ ሲዳማዎች’ ናቸው። እዚህ ላይ ግልጽ መሆን ያለበት ነገር ቢኖር ለጥናትና ምርምር፣ በተለይም ለስነ-ሰው ና ለኅብረ-ትምህርት ጥናት ካልሆነ በስተቀረ የአንድን ብሔር ግለሰቦች ወይም ስብስብ ኢትዮጵያውያን መሆናቸውን እየታወቀ በጎሳ/ብሔረሰብ ወይም ብሔር ስም የሚጠሩበት ምክንያት አይታየኝም። በኢትዮጵያውነታቸው ከተጠሩና ከተገለጹ አንድነትና ወንድማማችነትን ነው የሚጎለግሉት፤ በጎሳ ስም ከተጠሩ ግን አዝማምያውና ዝንባሌው መለያየትና መገነጣጠል ነው የሚሆነው።

ፍርክስክሳችን ግን የሚወጣ አይመስለኝም፤ ገድለ-ጻድቃናት ዘኢትዮጵያ ካለከተማ በስተቀረ።

- ከፖለቲካው ስርዓት ባሻገር አንድን ብሔር በደፈናው ያለማውገዝ። ከዚህ ቀደም በሌላ ጽሑፌ እንዳቀረብኩት ሁሉ ማንኛውም ሰው ገና ለገና የዚህ ብሔር አባል ልሁን ብሎ አይወለድም፤ እንዲህ ያለ ክስተት ታይቶም ተሰምቶም አያውቅም፤ ለወደፊትም አይኖርም። ስለሆነም አንዳንዶቻችን የትግራይ ተወላጆች ነን፤ አንዳንዶቻችን ደግሞ አማራ፣ ኦሮሞ፣ አኝዋክ፣ አፋር ወዘተ ነን። ሌሎቻችን ደግሞ ወይ የሁለት ወይም ደግሞ የሶስት ብሔር ቅይዋ ልንሆን እንችላለን። ባሁኑ ጊዜ ደግሞ ቅይዋነት ማለፍ ያለው የምያሰኝ ሳይሆን አይቀርም፤ ምክንያቱም ለአንድነታችን አመቺ ሁኔታ ይፈጥርልናል። የሆኖ ሆኖ ግን ይኸንን ነጥብ ያነሳሁበት ምክንያት አንድን ብሔር ወይም የአንድን ብሔር ሰዎች በደፈና ከማውገዝ ይልቅ ያለውን የፖለቲካ መዋቅርና የመደብ አሰላለፍ በጥልቀት መመርመር አስፈላጊ እንደሆነ ለማስታወስ ያህል ነው። ለምሳሌ፡ በአጼ ኃይለስላሴ ጊዜ የአማራ ብሔር የሚወገዝበት ጊዜ ነበር፤ በተሳሳተ መንገድም አማሮች በሙሉ የመደብ ተጠቃሚዎች እንደነበሩ ይቀርብ ነበር። በእርግጥ ተጠቃሚዎችና ነፍጠኞች ነበሩ፤ ግን በድህነትና በችነፈር የሚሰቃዩ፣ የዕለት ዳቦ የማያገኙ፣ ደህናም ከተባሉ በደሳሳ ጎጆ የሚኖሩ አማሮች እንደነበሩና እንዳሉ የምናውቀው ሓቅ ነው። ከፍ ብዩ እንደጠቀስኩትም የዚህ ብሔር ተወላጆች ሆን ብለው ማንነታቸውን የለጠፉ ሳይሆን እንዳጋጣሚ የሆነ ነገር ነው። በተጨማሪ የዚህ ብሔር ተወላጆች፣ እንደ ሌሎች ኢትዮጵያውያን፣ ለኢትዮጵያ አንድነትና ነጻነት ታግሏል።
- ለአማርኛ ተናጋሪ ኢትዮጵያውያን ያደረግነውን ገለጻ ለሌሎች ብሔሮች ማድረግ ሐለፊነት አለብን። በዚህ መጠነኛ ሓተታና አቃቂር ግን የሁሉም ብሔሮች ማስቀመጥ ስለማይቻል ካሁኑ ተጨባጭ የፖለቲካ ሁኔታ ጋር ብቻ የሚሄድ ልጥቀስ፡ አጋጣሚ ሆኖ አሁን ኢትዮጵያን የሚገዛው ያለ ፓርቲ አህአዲግ ነው፤ ከዚህም ፓርቲ ዋናው የፖለቲካ ድርጅት ሕወሓት ነው፤ ሕወሓት የትግራይ ተወላጆች ፓርቲ ለመሆኑ አንድም ሁለትም የለውም። ድርጅቱ በትረ-ስልጣኑን በመጨበጡ ግን የትግራይ ሕዝብ በጠቅላላ ስልጣን ላይ ቁጠጥ ብለዋል ማለት አይደለም፤ ምልክተ ሕዝቡዬም ተጠቃሚ ነው ማለት አይደለም። እላይ እንደተመለከትነው አሁንም ቢሆን የትግራይ ሕዝብ ከችነፈርና ድህነት አልተላቀቀም፤ በደሳሳ ቤትም የሚኖር ሕዝብ በርካታ ነው። የዚህ ብሔር ተወላጆች፣ እንደ ሌሎች ኢትዮጵያውያን ለኢትዮጵያ ነጻነትና አንድነት ተዋግቷል፤ ከፍተኛ መስዋእትነትም ከፍለዋል፤ የገድለ-ጻድቃናት ተልእኮ አሟልቷል።
- አሁንስ የገድለ-ጻድቃናት ተግባሮች ማድረግ እንችላለን ወይ? ማድረግ የምንችል ከሆነ እርስ በራሳችን መዋደድ፣ መከባበር፣ መተዛዘን፣ ከዛም ለጥቆ የሁላችን መለዩ በሆነው (የጋራ ማንነታችን) ከ 'ኢትዮጵያውነት' ጋር በማዛመድ የተባባረ ክንድ መፍጠር ይኖርብናል። በጋራ ማንነታችን የምንተቃቀፍና የምንከባበር ከሆነ ደግሞ ወዳጆቻችን ያከብሩናል፤ ጠላቶቻችን ደግሞ ይርበደበዳሉ። በትርኪ ምርኪ ፖለቲካ ካተኮርንና እርስ በራሳችን ከተበላላን ግን ወዳጆቻችን ያዘናሉ፤ ጠላቶቻችን ይፈነጥዛሉ።

ይኸንን መፍቀድ የለብንም፤ ገድለ-ጻድቃናት ዘኢትዮጵያ ካላከተመ በስተቀረ።

- ሰው-በላ ፖለቲካ ለማሰውገድ (ለዘለቁታው ማለቱ ነው) ከፈለግን ደግሞ ንቃተ-ገሊና፣ ጽናትና አምነት ነው የምያስፈልጉን። ንቃተ-ገሊናችን በጣም ከዳበረ አጉል፣ ስንኩልና ጠባብ የፖለቲካ አመለካከትን በጥሰን ማለፍ ብቻ ሳይሆን የፖለቲካ ስርዓቱን ባህርይና ይዘት በጥልቀት መገንዘብ ስለምንችል ወደ እርግማንና ዘረኛ የመርዝ ፖለቲካ አናዘነብልም። እምነት (ቆራጥነት) ካለንና ጥናቱን (ጽናቱን) ከሰጠን ደግሞ ልዩ ልዩ የፖለቲካ ፕሮግራሞችን ከመተግበር የምያግደን ኃይል አይኖርም። እንደገና ወደ 'ንቃተ-ገሊና' እንመለስና በጣም የነቃና የተደራጀ የሕብረተሰባችን ክፍል ሰፊ ያለ የፖለቲካ እጅንዳ የምያራምድ ከሆነ የጎጥ ዝንባሌዎችና ስሜቶች የኢትዮጵያ ጥንታዊና መሰረታዊ ቃጫዎችን ሲሸረሹሩና ሲበጣጠሱ ዝም ብሎ ማየት አይችልም። ባጠቃላይ ምልክተ ሕዝቡ በዓብይ የፖለቲካ ጉዳዮች ላይ እንድያተኩር ይረዳል፣ ያስተምራል፣ ይመራል።
- ሰፊ የፖለቲካ አመለካከት ካለን ከቁም-በቀል ፖለቲካ ነጻ እንሆናል፤ ሁሉም ኢትዮጵያዊ ከኢትዮጵያ አብራክ መፈጠሩን እናምናለን፤ እናከብራለን፤ ቅራኔዎችን በሰላማዊ መንገድ ለመፍታት እንሞክራለን፤ የፖለቲካ ችግሮችን በዘዴና ሕጋዊ በሆነ መንገድ ለመወጣት እንጥራለን፤ የማንኛውም ኢትዮጵያዊ መብት በሕግ ፊት እንዲተገበር እንጠይቃለን፤ የዴሞክራሲ ግንባታ የጋራ ሐላፊነት መሆኑን ተገንዝበን ጭቃ ማብኳቱና አለቱን መፍለጡ የጋርዮሽ ግብረ-ኃይል መሆኑን አጥብቀን እንረዳለን፤ ስልጣን ሐላፊናትና ተጠያቂነት እንጂ የአንባገነንነት መናኸርያ እንዳልሆነ እንገነዘባለን። እነዚህን ሁሉ በግብር ማሟላት ከበቃን ደግሞ ወደ ገድለ-ጻድቃናት ዘኢትዮጵያ ተጠግተናል ብንል የተጋነነ አይመስለኝም፤ ምናልባት ግን የሚቀረን አንድ ተጫማሪ መርህ ሊኖር ይችላል፡- ይቅርታ ማድረግና አገር-አቀፍ ዕርቅን ማከናወን።
- ይቅርታ ማድረግ ከባህላችንና ከኃይማኖታችን የመነጨ ጨዋ ወግ ነው፤ ለጠላትም ሳይቀር ምሕረት ይደረግለት ዘንድ ወጉ ይፈቅዳል። ይቅርታን ተከትሎ ምሕረት ከታወጀ ደግሞ አገር-አቀፍ ዕርቅ ለማካሄድ በፍጹም አያዳግትም። ለምሳሌ በገዢው ፓርቲ በኢህአዲግ ዙርያ ያሉ ባለስልጣናትና በተቃዋሚ (ቅንጅት፣ ጎብረት ወዘተ) አካባቢ የሚንቀሳቀሱ ኃይሎች ከኢትዮጵያ አብራክ የመነጨ ስለሆነ እርስ በራሳቸው ይቅርታ ተቀያይረው ለአገራዊ ዕርቅና ደርድር መቅረብ ይኖርባቸዋል። ነገር ግን የፖለቲካ ስልጣንና ኃይል በኢህአዲግ ዙርያ ስለተከማቸ የምሕረቱና የዕርቁ ጉዳይ ማመንጨት ያለበት ኢህአዲግ ነው። ግብረ-ኃይሉንም ፈር በማስያዝና በማስጨበጥ በእስር ቤት የተወረወሩትን ግለሰቦች ነጻ ማውጣት አለበት። የውጭ ዲፕሎማቶችና ፖለቲከኞች ሐሳብ ስላቀረቡና ይፈቱ ስላሉ ሳይሆን የኢትዮጵያ መንግስት በገዛ ራሱ የወሰናቸውን የፖለቲካ እርምጃዎችን ነው ቀዳሚነት መስጠት ያለበት። በሌላ ጽሑፌ እንደገለጽኩት ሁሉ ከመጀመርያውኑም የቅንጅት ሰዎች መታሰር አልነበረባቸውም። እንድያውም ኢህአዲጎች ቅንጅቶችን ከማሰር ይልቅ የኢትዮጵያን ወጣት በይፋ (ቀይ ሽብር) የጨፈጨፉትን የመንግስቱ ኃይለማርያምና የባልደረቦቹ ቡድን ለፍርድ ማቅረብ ነበረበት። ከሕግ በላይ (ሕግ-የለሽ ስርዓት) ሆኖ ሕዝብን

የጨፈጨፈ ነው ወንጀለኛ ወይስ በሕጋዊ መንገድ ለፖለቲካ ውድድርና ምርጫ የተሰለፈ አካል? አሁን ግን ላለፈ ቤት ክረምት አይሰራለትምና፡ ቅንጅቶቹ ተፈተው ዕርቅ ይደረግ። ኢህአዴግ ቅንጅቶችን ነጻ ካወጣ ራሱን ነው ነጻ የምያወጣው፤ ብያንስ ብያንስ አገራችንን ከጥፋት እናድናታለን፤ ሁላችንም በጋራ ወደ ገድለ-ጻድቃናት እንጠጋለን።

- እንግዲህ ሰፊ ያለ የፖለቲካ አጀንዳ በሚመለከት ከተነጋገርን አይቀር ሌላ ሰላም-ነክ ጉዳይ ላክልበትና የኤርትራና ኢትዮጵያ ውስብስብ ፖለቲካ ላስምርበት። እርስ በራሳችን ለምናደርገው ዕርቅና ድርድር ሰፊ ባለ መልኩ ከተጠቀምንበት በኛና በኤርትራ ወንድሞቻችንና እህቶቻችን ዘለቁታ ያለው ዕርቅና ሰላም መደረግ አለበት የሚል እምነት አለኝ። በእርግጥ የኢትዮጵያን ብሔራዊ ጥቅምና ልዑላዊነትን የሚጻረሩ እርምጃዎች ከተወሰዱ አሁንም ቢሆን በጸና እምነቴ እታገላቸዋለሁ። ሆኖም ግን ያለፈው አልፎልና ከእንግዲህ ወዲህ ሁለቱ ሕዝቦች ጎን ለጎን በሰላም ለመኖር የሚቻልበት ስትራቴጂ መቀየስ ይኖርብናል። የኤርትራ ሕዝብ ከኢትዮጵያ ሕዝብ ጋር በብዙ ረገድ የተቆራኘ ሕዝብ ነው፤ ሁለቱ ሕዝቦች በቋንቋ፣ በኃይማኖት፣ በባህልና በታሪክ የተሳሰሩ ናቸው። እንኳን በጦርነት ሊፈላለጉና አነስተኛ ጠብና አምባገነን እንኳን በመካከቸው መጫር አልነበረበትም። ታዲያ በሁለቱ ሕዝቦች መሃከል የመቀራረብ መንፈስ እንዲኖርና የሰላም ድልድይ እንዲገነባ ከተፈለገ የምሉ ውህደት ስትራቴጂ እንኳን ባንቀይስ፣ ብያንስ ብያንስ የኮንፈደራሽን ወይም ፈደራሽን መዋቅሮች እንዲዘረጉ ማድረግ ግን ተገቢ ይመስለኛል። ይህ አጀንዳ በግብር ከተተረጎመ ደግሞ...አቤት አቤት ወደ ጻድቃናት ዘኢትዮጵያ እጅግ በጣም ተጠግተናል ማለት ነው።

አሁን ወደ ርእሰ-ነገሩ ፍሬ-ነገር ልመለስና ይኸንን ለመንደርደርያ ያህል ያቀረብኩትን የውይይት ነጥብ ባቀረብኩት ጥያቄ ላሳርገው። ገድለ-ጻድቃናት ዘኢትዮጵያ አክትሟል ወይ? እኔ ሁሉ ግዜ ብሩህ ተስፋ ነው የሚታየኝ፤ በቀላሉም ተስፋ አልቆርጥም። ስለሆነም የኢትዮጵያ እውነተኛ ልጆች ተዳክመዋል እንጂ አልጠፉም፤ ተኝተዋል እንጂ አልሞቱም፤ እንደ ቀን ጣይ የለም ሆኖባቸው እንጂ አልተበገሩም። ይኸንን ርትዓዊ አመለካከት ከተቀበልን እንግዲህ ገድለ-ጻድቃናት ዘኢትዮጵያ አላከተመም! እንዴትስ ብሎ ያክትም? የብዙ ሺ ዘመን ስልጣኔ፣ ጠንካራ እምነትና ልምድ፣ ግዙፍ የፖለቲካና የስነ-መንግስት ባህል፣ በራስ የመተማመን፣ ብሔራዊ ኩራትና አገር-ወዳድነትን ያጣመረ መሰረታዊ ውስጠ-ቅርጽ በቀላሉ አይጠፋም። ግን ለዚህ ሲወርድ ሲዋረድ ሲተላለፍ የቆየ ባህል ለመጠበቅና ለመጭው ትውልድ ለማስተላለፍ የፖለቲካ ብልሃትና ጠቢብነትን ይጠይቃል። እኛ የበለጸገ ምጣኔሃብታዊና የመጠቀ ዘበናይ ተክኖሎጂ የለንም እንጂ በምድረ ኢትዮጵያ ብልሃተኞችና ጠቢባውያን እንደአሸን ናቸው! ታዲያ ምን ዋጋ አለው ለመብዛታቸው፣ አብረው እስካልሰሩ ድረስ የምንፈልገውን ግብ ልንመታ አንችልም። ብልሃቱም ዕርቁም የሚፈለገው ለዚህ ነው። የጻድቃናት ገድልና ተግባርም ከዚህ የተለየ ሊሆን አይችልም።